

Frågor och svar

Styrelsen har den 4 maj 2023 mottagit frågor från några medlemmar som har valt att inte uppge sina namn. De vill inte ha skriftligt svar på sina frågor men vi beslutat att ändå besvara frågorna. Då det uttrycks en önskan om mer transparens i klubbens arbete så anser vi att frågor och svar ska ställas öppet. Det är vår tolkning av transparens. De anonyma medlemmarna har delat in frågorna i delar med följande rubriker:

En fungerande och en mer transparent verksamhet

Registreringar

Öppen stambok och dispensregistrering

Inmönstring

Inkorsning

Styrelsen har behållit den indelningen och besvarat de frågor som stått under varje rubrik. Frågorna har kopierats in i sin helhet och inte ändrats något.

En fungerande och en mer transparent verksamhet.

1. Fråga: Varför förankras inte uppfödarerelaterade frågor bättre hos uppfödarna?

Svar: Vi har haft möten den 9 juni 2021 (där enbart uppfödarna bjöds in), 31 augusti 2021, 26 januari 2022 (med extern föreläsare i form av Ingrid Tapper, hon föreläste om bevarandet av genetisk mångfald), 9 april 2022 och 21 juni 2022 (för alla medlemmar). Det var mycket få uppfödare som valde att delta på dessa möten. Ett flertal uppfödare deltog inte på något öppet onlinemöte alls och några deltog inte heller på uppfödarmötet.

Utöver dessa möten anordnade vi ett internationellt webinar med DNA-företaget Feragen den 16 augusti 2022, där kunde alla deltagare fritt ställa frågor till den genetiker som arbetade för Feragen och temat för webinarer var genetisk variation. Det var ett fåtal svenska uppfödare som deltog.

Vi skickade ut ett första utkast av RAS den 29 december 2021 och därefter publicerade vi ett andra utkast på hemsidan den 13 januari 2022 (det var då gjort mindre ändringar i texten från utkast 1), på detta ville vi ha skriftlig återkoppling senast den 31 januari 2022. Det inkom önskemål från några uppfödare om förlängd svarsfrist varpå vi flyttade fram den till 15 mars 2022. Vi fick återkoppling från flera medlemmar, bland annat ville uppfödarna inte ha kvar förslaget om ögonlysning av avelsdjuren, inte heller förslaget om ryggröntgen och inte heller förslaget om att den beräknade inavelsökningen skulle sättas till 0%.

Vi frågade samtliga som lämnat skriftlig återkoppling angående RAS om vi fick publicera synpunkterna och ett antal medlemmar (som inte själva är uppfödare) svarade att det var ok, ingen uppfödare ville dock att deras synpunkter skulle offentliggöras. För styrelsen var syftet med

att publicera synpunkterna att ha en genomgående transparens i arbetet men vi respekterade att uppfödarna inte ville vara öppna med sina synpunkter. Vi tog på uppfödarnas begäran bort förslaget om ögonlysning, ryggröntgen och ändrade 0% i inavelsökning till 0,4%. Den 12 maj 2022 publicerades sista utkastet av RAS.

Den 30 augusti 2022 blev RAS godkänt av SBK, den 3 september 2022 publicerades det av SBK godkända utkastet på hemsidan till VHK, den 19 januari 2023 fastställde SKKs avelskommitté RAS och den 28 januari 2023 publicerade VHK information om att den reviderade RAS nu är rådande.

---

2. Fråga: Varför erbjuder klubben enbart informationsmöten och inte diskussionsmöten och i övrigt övervägande envägskommunikation?

Svar: På samtliga onlinemöten vi har haft har det varit möjligt att ställa frågor. Informationsmöte är ett ord vi använt då vi inte kan kalla det medlemsmöten (eftersom vi fått kritik när vi kallat det "medlemsmöten" då medlemsmöten enligt stadgarna ska utlysas i en specifik ordning). Det kan vara så att vi i framtiden behöver kalla det för "onlinemöte med information och möjlighet att diskutera" eller "videomöte med information från styrelsen/gästföreläsare samt möjlighet för medlemmarna/deltagarna att ställa frågor" för att det ska vara tydligare.

---

3. Fråga: Protokollen, var kan vi läsa om hög genetisk inavelsgrad och arbetet för att motverka det?

Svar:

I följande protokoll har vi skrivit om genetisk variation, arbetet för att motverka hög inavelsgrad och vår rasspecifika avelsstrategi

- I protokoll-2020-08-05 framkommer det att arbetet med en reviderad RAS har påbörjats.
- I protokoll-2020-09-09 beskriver vi att första utkastet av RAS ska skickas ut till medlemmarna.
- I protokoll-2020-10-06 skriver vi angående medlems önskan att enbart arbeta med matadorproblematiken att vi behöver arbeta med problematiken och påminna om vikten av en stor genpool.
- I protokoll 2020-12-02 skriver vi om hur vi kan arbeta vidare med RAS och kontakten med uppfödarna.
- I protokoll 2021-05-04 skriver vi att vi arbetar med sammanställningen avseende nuvarande population.
- I protokoll 2021-11-01 skriver vi att vi beslutat om en motion till SBKs kongress avseende bruksrasernas hälsa, denna publicerades i SBKs kongresshandlingar den 5 november 2021

och denna har uppmärksammats av uppfödarna på ett av våra onlinemöten. För att läsa motionen i sin helhet, se bilaga.

- I protokoll 2021-11-30 skriver vi om DNA-kitten som vi dels vill sälja dels lotta ut, som ett led i kartläggningen av vår ras hälsa och genetiska sammansättning.
- I protokoll 2022-01-11 tillägnas en relativt stor del av protokollet åt problematiken med liten genpool och bristen på genetisk variation.
- I protokoll 2022-02-08 skriver vi om mötet (26 januari 2022) där Ingrid Tapper bjöds in för att prata om genetisk mångfald samt om den fortsatta förankringsprocessen avseende RAS.
- I protokoll 2022-03-15 skriver vi att vi fått två återkopplingar på RAS och i protokoll 2022-05-03 beskriver vi det fortsatta arbetet med RAS, utskick och inbjudningar till möten.
- I protokoll 2022-08-23 skriver vi om det internationella webinarret avseende genetisk variation som vi haft den 16 augusti 2022 samt att arbetet med RAS fortsätter.
- I protokoll 2022-09-20 beskriver vi att SBK nu godkänt RAS och att det ska skickas till SKK i oktober 2022.

I RAS 2023-2027 skriver vi bland annat följande:

Sammanfattning, sida 4. Vit herdehundklubb ska främja avel av sunda vita herdehundar genom att möjliggöra inmönstring av nytt genetiskt material i samarbete med SBK/SKK, öka antalet individer som används i avel, minska överanvändningen av enskilda avelsdjur, öka kunskapen om genetisk variation och minska den stamtavleberäknade inavelsökningen.

Avelsrekommendationer, hälsa, sidan 20, kortsiktiga mål och strategi: Öka den genetiska variationen inom rasen. Vit herdehundklubb ska i samarbete med SBK/SKK sträva efter att etablera en permanent möjlighet att kunna inmönstra nytt genetiskt material.

Avelsrekommendationer, hälsa, sidan 21: Långsiktiga mål och strategi - Inmönstring av nytt genetiskt material är en naturlig del av avelsarbetet och betraktas som en resurs. Rasen har en stor genetisk variation som vårdas och bibehålls. Vit herdehundklubb ska fortsätta att informera samtliga uppfödare om riskerna med inavel och förlust av genetisk variation samt vikten av att låta ett större antal individer ingå i avelsarbetet. Vit herdehundklubb ska säkerställa att nytt genetiskt material kan inkluderas över tid.

Verksamhetsberättelser och verksamhetsplaner

- I **verksamhetsplanen för 2021** beskriver vi att vi fortlöpande ska sammanställa och utvärdera uppgifter från mentalbeskrivningar, exteriörbeskrivningar, hälsoundersökningar, etc. samt fortlöpande utvärdera avelsresultat för rasen utifrån ett helhetsperspektiv och presentera detta publikt. I detta ingår arbetet för genetisk variation då det är avgörande för våra hundars hälsa.

- I **verksamhetsberättelsen för 2021** skriver vi bland annat att ett onlinemöte för uppfödarna hölls den 9 augusti. Detta innehöll information och diskussion kring kartläggningen av rasens genetiska inavelsgrad och framtida avelstrategier. Uppfödarna uppmanades att skicka in sina tankar och förslag kring hur vi ska gå vidare för att tillföra nytt genetiskt material till rasen.

Ett onlinemöte, öppet för alla medlemmar, hölls 31 augusti. Detta innehöll information om klubbens ekonomi, fortskridande arbete, inplanerade mentalbeskrivningar samt arbetet med revideringen av rasspecifik avelstrategi (RAS) och kartläggningen av rasens genetiska inavelsgrad via DNA. Arbetet med RAS har bidragit till den största kartläggning av våra vita herdehundars DNA som hittills har gjorts. Kartläggningen av våra hundars hälsa och välmående har haft hög prioritet hos styrelsen under det gångna året.

Den 21 september höll två styrelsemedlemmar (sekreterare och ledamot) från VHK ett arbetsmöte med representanter från Svenska Brukshundklubben, Svenska Kennelklubben och Sveriges Lantbruksuniversitet. VHK hade kallat till mötet för att diskutera rasens genetiska inavelsgrad och eventuella lösningar som skulle kunna bidra till en frisk och sund vit herdehund även i framtiden. Arbetet kommer att fortgå under 2022

Den 15-17 oktober arrangerade Svenska Brukshundklubben sin RAS/RUS-konferens i Upplands-Väsby. VHK deltog med två representanter (sekreterare och ledamot) från styrelsen. Den 17 oktober publicerades även en länk på VHKs hemsida samt sociala medier till en hälsoenkät. Hälsoenkäten kunde besvaras fram till och med 17 november och sammanställdes raskt av Svenska Brukshundklubben. Sammanställningen införlivades därefter i arbetet med revideringen av RAS.

- I **verksamhetsplanen för 2022** skriver vi att styrelsen ska under kommande år arbeta för att minska inavel i vår ras och hålla medlemmarna uppdaterade om det fortsatta arbetet.
- I **verksamhetsberättelsen för 2022** skriver vi bland annat:
Under hela pandemin har arbetet med RAS pågått och det andra utkastet av RAS publicerades på hemsidan och sociala medier den 13 januari. Den 26 januari hölls ett digitalt möte där både RAS och en gästföreläsare fick utrymme. Ingrid Tapper föreläste om genetisk variation och våra hundars ursprung och ärftlighet.

Den 16 augusti arrangerade VHK tillsammans med företaget Feragen i Österrike/Tyskland klubbens kanske första internationella seminarium någonsin. Seminariet var öppet för alla och helt kostnadsfritt. 66 personer anmälde sig till seminariet, även SKK:s avelscommitte och representanter från SBK bjöds in. Ämnet för seminariet var genetisk variation hos vit herdehund och hur vi kan använda oss av DNA i avelsarbetet.

Den 12–13 november arrangerade SKK sin årliga avelskonferens. Konferensen hölls på Lidingö och från VHK deltog Linda. I pauserna livestreamade Linda på VHK:s Facebooksida och berättade om innehållet och vad som diskuterades.

26 – 27 november deltog Susanne på SBKs RAS/RUS konferensen i Linköping. Konferensen handlade om våra bruksrasers genetiska variation och samarbetet mellan ras- och lokalklubbar och SBK.

- I **verksamhetsplan för 2023** skriver vi bland annat att avelsrådet ska i samarbete med SKK/SBK och eventuellt annan sakkunnig utarbeta en plan för hur genetisk variation ska kunna tillföras till rasen för att vi ska kunna bedriva ett långsiktigt och hållbart avelsarbete, detta i enlighet med vår Rasspecifika Avelstrategi.

Ge råd till enskild hundägare som önskar låta sin hund gå i avel. Råden ska grunda sig på SKK:s grundregler och vår Rasspecifika Avelstrategi.

Information som gått ut till alla medlemmar via Medlemsnytt

Utöver protokollen och verksamhetsberättelserna samt verksamhetsplanerna har VHK delat information avseende vikten av genetisk variation och att vi arbetar med detta genom bland annat Medlemsnytt, vår hemsida samt våra sociala medier.

- I **Medlemsnytt nr 2** som skickades ut under sommaren 2021 skriver vi bland annat: Det vi kunnat se i den inledande fasen av vårt arbete med RAS är att vit herdehund har en hög genetisk inavelsgrad och att vi sannolikt förlorat en stor mängd genetisk variation då vår population är genetiskt liten. Vi kommer att arbeta vidare med detta och har tagit kontakt med SKK och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) för att se om vi tillsammans kan komma fram till bra åtgärder som vi kan publicera i vår reviderade RAS. Vi har också informerat våra uppfödare via ett videomöte och har för avsikt att informera alla medlemmar så snart som vi kan.
- I **Medlemsnytt nr 3** som skickades ut i oktober 2021 skriver vi bland annat: Vid vårt möte med SKK, SLU och SBK diskuterade vi rasens höga genetiska inavelsgrad, detta är utan tvekan en utmaning som vi måste arbeta med i lång tid framöver. Vi lyfter denna problematik i RAS och vi hoppas att många tar sig tid att läsa den och komma med inspel, då den först ska ut på remiss till alla er medlemmarna innan den kan godkännas.

Hittills har vi glädjande nog kunnat konstatera att våra testade hundar i stort är fri från de genetiskt nedärvbara sjukdomar och defekter som det idag finns tester för men vi har bekymmersamt nog kunnat konstatera att vår ras har en väldigt hög genetisk inavelsgrad. Detta måste vi arbeta med i många år framöver.

Information via social media

På våra FB-sida har vi informerat om arbetet genom bland annat inlägg där vi uppmanat till deltagande, delat information angående olika möten och artiklar samt andra event som varit kopplade till vårt arbete för ökad genetisk variation, se följande datum:

27 september 2021, den 20 december 2021, 13 januari 2022, 17 januari 2022, 21 januari 2022, 18 februari 2022, 28 mars 2022, 30 mars 2022, 1 april 2022, 5 april 2022, 9 april 2022, 25 maj 2022, 22 juni 2022, 19 juli 2022, 16 augusti 2022, 18 augusti 2022, 3 september 2022, 12 oktober 2022, 10 november 2022, *VHKs representant som deltog på SKKs avelskonferens 12-13 november 2022 livesändande under de två dagarna som konferensen pågick och berättade om konferensen vars tema var genetisk variation. Under livesändningen uppmanades alla som hade frågor att skriva i kommentarsfältet. Ingen fråga inkom.* 16 november 2022, 29 november 2022, 28 januari 2023, 9 februari 2023, 15 april 2023, 20 april 2023, 24 april 2023,

Information på hemsidan

Se inlägg på gamla hemsidan där vi lyft artiklar och information kopplat till vårt arbete med genetisk variation, publicerat följande datum:

28 september 2021, 13 januari 2022, 17 januari 2022, 21 januari 2022, 27 januari 2022, 21 januari 2022, 21 februari 2022, 30 mars 2022, 22 juni 2022, 25 juli 2022, 7 november 2022 och 28 januari 2023.

---

4. Fråga: Var kan vi läsa om att ett inkorsningsprojekt planeras av en enskild uppfödare?

Svar: Enskild uppfödare äger rätt att ansöka om att tillföra presumtvt värdefulla avelsdjur genom ansökan till SKK. Det framkommer i SKKs allmänna regler:

Kopierat ur SKKs allmänna registreringsregler gällande för 2023-01-01 till 2023-12-31 , sidan 12, *Dispensregistrering*:

a) För hundar som inte uppfyller kraven för att registreras direkt i SKKs huvudregister enligt Allmänna registreringsregler kan registrering ske efter särskild dispens. Ansökan om dispensregistrering ställs till SKK, som tillskriver berörd specialklubb för yttrande. Beslut om dispensregistrering fattas av SKK.

b) Hund, vars härstamning inte kan härledas till inom samma ras registrerade hundar, kan i undantagsfall erhålla registreringsdispens efter att ha bedömts med avseende på exteriör, mentalitet/ funktion, hälsa och/eller med hänsyn till genetisk variation. Vilka uppgifter som behövs kan variera beroende på ändamålet med dispensregistreringen. Dispens kan ges till exempel för att möjliggöra uppbyggnad av raser, i raser där avelsbasen blivit alltför smal eller där viktiga egenskaper som hälsa eller funktion behöver förbättras.

c) Syftet med dispensregistrering är i första hand att kunna tillföra rasen presumtvt värdefulla avelsdjur. För att en hund ska komma ifråga för dispensregistrering ska den motsvara sedvanliga krav för avel som att vara frisk med god mentalitet samt exteriör och genetiskt tänkas kunna tillföra de egenskaper som rasen behöver.

- För dispensregistrering krävs att hunden är minst 12 månader och ID-märkt.*
- Ansökan om dispensregistrering ställs till SKK, som tillskriver berörd specialklubb för yttrande.*
- Beslut om dispensregistrering fattas av SKK.*
- Besluten anmäls till och protokollförs av SKK/AK samt meddelas till berörd Specialklubb*

Den uppfödare som ansökt om att inmönstra en hund för avel har följt SKKs allmänna regelverk.

---

5. **Fråga:** Hur säkerställer styrelsen att stadgarna följs så att varje medlem vet vad den kan förvänta sig och vilka spelregler som gäller?

Svar: Stadgarna finns publicerade på både nya och gamla hemsidan samt på hemsidan till SBK. Spelreglerna som gäller är det som står i stadgarna. Revisorerna granskar varje år styrelsens arbete och deras granskning finns att se bland årsmöteshandlingarna. Det åligger den enskilde medlemmen att delta på onlinemöten, läsa protokoll och utskick samt att delta på årsmöten.

Registreringar

6. **Fråga:** Vilka regler ska gälla för "nya" hundar som ska registreras? SE-register? X-register?

Svar: Det är SKK, och inte VHK, som beslutar om vilket register som ska användas för inmönstrade och/eller inkorsade hundar. VHK har, enligt verksamhetsplanen för 2023, för avsikt att arbeta tillsammans med SBK och SKK för att vi ska få en tydlighet i hur dessa hundar ska registreras. SKK publicerade i oktober 2022 en Lathund för ökad genetisk variation som VHK har använt som ett vägledande dokument. Arbetet är med andra ord pågående och därför finns det inget definitivt svar, men så som vi i VHK har förstått det så kommer inmönstrade/inkorsade hundar att läggas i X-registret vilket är fördelaktigt då detta ska inkludera hela deras härstamning.

---

7. **Fråga:** Varför det ena eller det andra? Vilka hundar hamnar var? - Kullar efter X-reggade hundar, var hamnar de?

Svar: Delvis besvarat ovan, men för att förtydliga – x-registret ska enligt vår kännedom kunna användas till avkommor efter x-regstrerade hundar. För mer information om detta hänvisar vi till SKKs Lathund för genetisk variation samt SKKs hemsida. Det är alltså SKK som äger registreringsfrågan, inte VHK.

---

8. **Fråga:** Ligger detta i linje med vad SKK och FCI säger? FBBSI? Schweiz?

Svar: VHK förhåller sig till SKK som i sin tur förhåller sig till FCI. Enligt vår förståelse äger varje enskilt land möjligheten att ha ett extra register, så som till exempel ett X-register i Sverige. VHK är inte medlem i FBBSi och har därför inga förpliktelser gentemot FBBSi. Schweiz äger rasstandarderna och VHK har inte för avsikt att ändra denna.

---

9. **Fråga:** Hur ser klubben på uppfödarens ansvar att invänta registreringar till att X-registret är i fullt bruk, vilket SKK rekommenderar?

Svar: VHK lägger ingen värdering i de enskilda uppfödarnas avelsbeslut, vare sig det är att i förtid ansöka om att inmönstra en hund eller på annat sätt bedriva sin avel så länge den följer svensk lagstiftning och SKKs regelverk. Det är inget regelbrott mot varken svensk lagstiftning eller SKKs registreringsregler eller rasklubbens stadgar att ansöka om att inmönstra en hund.

Öppen stambok och dispensregistrering

10. Fråga: Har det gjorts någon analys av vad det skulle innebära att öppna stamböckerna för alla länders hundar om de är registrerade som White Swiss Shepherds, t ex UKC-hundar? Vit schäfer i AKC?

Svar: Den analys som gjorts har gjorts i samband med kartläggningen av vår ras faktiska population inför revideringen av RAS. Det vi har kunnat se är att hundarnas organisatoriska tillhörighet inte påverkat deras DNA i någon större utsträckning vilket innebär att samtliga hundar, som är genetiskt sett en vit herdehund, är nära besläktade med varandra, även om de står som till exempel vit schäfer i ett land och vit herdehund i ett annat land. Om stamböckerna skulle tillåta fritt flöde mellan de stamböcker som nämns i frågan skulle det möjligtvis kunna sakta ned inavelsökningen men det skulle inte bidra till sänkt inavelsgrad över tid.

---

11. Fråga: Ska de kunna registreras i SE-register?

Svar: Det är SKK som äger registreringsfrågan, inte VHK. VHK är av uppfattningen att det är av stor vikt att medlemmarna tar till sig problematiken som en stängd stambok innebär och välkomnar därför SKKs arbete med att införa ett x-register där dessa hundar kan registreras. X-registret existerar redan, det ska byggas ut och det är så vitt styrelsen vet ett arbete som redan är påbörjat. Det har på grund av IT-tekniska detaljer blivit försenat och kommer därför att lanseras något senare än det SKK först hade tänkt sig.

---

12. Fråga: Ska det vara möjligt för alla uppfödare att dispensregistrera hundar?

Svar: Alla uppfödare som är SKK-anslutna har samma regelverk att förhålla sig till och kan därmed ansöka om att dispensregistrera hundar. VHK gör ingen skillnad på uppfödare utan kommer att besvara varje enskild ansökan utifrån den information som framkommer i ansökan.

---

13. Fråga: Har FCI, FBBSi och Schweiz tillfrågats om hur de ställer sig i detta?

Svar: VHK förhåller sig till SKK som i sin tur förhåller sig till FCI. Enligt vår förståelse äger varje enskilt land möjligheten att ha ett extra register, så som till exempel ett X-register i Sverige. VHK är inte medlem i FBBSi och har därför inga förpliktelser gentemot FBBSi. Schweiz äger rasstandard och VHK har inte för avsikt att ändra denna.

Inmönstring

14. Fråga: Inmönstring av vad? Blandras, och i så fall i vilken generation?

Svar: VHK kommer att ta ställning i varje enskilt fall när det inkommer ansökningar om inmönstring. Det är alltid SKK som fattar beslut om det ska godkännas eller inte, oavsett vad VHK svarar. Syftet med inmönstring är att öka den genetiska variationen, en hund som inte tillför genetisk variation är det mindre sannolikt att VHK (och möjligen SKK) kommer att anse som en bra kandidat för inmönstring.

---

15. Fråga: Vilka kriterier för att bli vit herdehund?

Svar: Tidigare godkändes inmönstringar enbart utifrån den exteriöra aspekten, det vill säga, hundar som såg ut som en vit herdehund kunde inmönstras och bli en vit herdehund. SKK bedriver nu arbetet med att bygga ut x-registret, där hundar ska kunna registreras som den ras

som de är tänkta att tillföra genetisk variation till. Efter fyra generationer i x-registret ska kriteriet vara uppfyllt för femte generationen att registreras i SE-registret som vit herdehund.

---

16. Fråga: Till vilket register?

Svar: SKK bedriver nu arbetet med att bygga ut x-registret, där hundar ska kunna registreras som den ras som de är tänkta att tillföra genetisk variation till, och efter fyra generationer i x-registret ska kriteriet vara uppfyllt för femte generationen att registreras i SE-registret.

---

17. Fråga: Inmönstring av vita schäfervalpar födda av tecknade föräldrar?

Svar: VHK kommer att ta ställning i varje enskild ansökan och syftet med att inmönstra hundar är att tillföra genetisk variation. Vita valpar efter tecknade föräldrar tillför en mycket liten genetisk variation till vit herdehund då både schäfer och de vita herdehundarna stammar från samma grundare, men varje enskild ansökan kommer att behandlas efter den information som framkommer.

---

18. Fråga: Hur har frågan om behovsanalys med efterföljande risk och konsekvens analys inför både inmönstring och inkorsning gått? Har det alls diskuterats?

Svar: VHK har tagit del av mycket den forskning som finns på området, deltagit i SKKs avelskonferens samt haft arbetsmöte med SLU, SKK och SBK. I samtliga forum finns det en förståelse för att fortsatt inavel inte kommer att gagna våra raser, oavsett om det är vit herdehund eller annan ras. SKK har genom ett grundligt arbete kommit fram till riktlinjer som i största möjliga mån ska säkerställa att framtida avel blir mer långsiktig och hållbar, dessa riktlinjer finns att läsa i deras Lathund för ökad genetisk variation. Bland annat rekommenderar SKK att djur som ska inmönstras har en så kallad multipanel test där samtliga genetiska defekter som det finns att DNA-testa för testas. Ett antal uppfödare som deltog på vårt internationella webinar hörde genetikern säga: *Samma dag en stambok stängs dömer vi rasen till undergång, det blir en tidsfråga.* För att undvika att genetiska defekter, speciellt de med dominant nedärvning får fäste i vår ras arbetar VHK för att ta fram riktlinjer, detta arbete är inte ännu inte färdigt. VHK har för avsikt, som det framkommer i bland annat RAS, protokoll och verksamhetsplanen för 2023, att fortsätta samarbetet med SBK och SKK för att ta fram riktlinjer.

Inkorsning

Medlemmarna skriver: Ska bedrivas som projekt och ska vara noga förankrat hos rasens uppfödare. FCI och SKK förordar att endast en enstaka kull tas och att denna utvärderas noga, ett eller två avelsdjur väljs ut att avlas vidare på. Viktigt att valpköpare är införstådda med vad inkorsning innebär.

19. Fråga: Vad har klubben gjort i detta mot bakgrund av den tillstyrkta inkorsningens inmönstring?

Svar: VHK har tagit del av ansökan om inmönstring då denna skickades till VHK från SKK. VHK har fattat beslut i frågan och beslutet finns att läsa i protokoll 2023-02-07. Ansökan innehöll omfattande information om hunden i fråga och VHK känner sig därför trygg i att beslutet var korrekt fattat.

---

20. Fråga: Vilka argument har vägts för och emot för att tillstyrka inmönstringen?

Svar: Det framkommer i protokoll 2023-02-07. VHK uppmuntrar till ökad genetisk variation och att de hundägare/uppfödare som är intresserade av inmönstring och/eller inkorsning kontaktar VHK. VHK vill tillsammans med medlemmarna och SBK/SKK verka för en sund och långsiktig hundavel.

---

21. Frågor: Varför tillstyrka inmönstring av en "inkorsad" hund med flera raser i

- 1) i en F2-generation där mycket genetisk variation redan har gått förlorad
- 2) av en hund med raser som är långt från vh egenskapsmässigt?

Svar: Fråga 1) För att hunden har en genetisk variation som inte finns i rasen och syftet med inmönstring är att tillföra genetisk variation. Fråga 2) Den hunden ska, precis som alla andra brukshundar, genomföra mentalbeskrivning innan den används i avel. I övrigt är det den enskilde uppfödarens ansvar och beslut vilka djur denne använder i sin avel.

---

22. Fråga: Hur ser projektet med inkorsning ut, samarbetet med SKK och hur länge har det pågått utan att info har nått medlemmarna? Var finns info att ta del kring detta?

Svar: Se samma svar som ovan, på frågan *Protokollen, var kan vi läsa om hög genetisk inavelsgrad och arbetet för att motverka det?* Det har alltså informerats om VHKs arbete med genetisk variation i ungefär två år nu, genom både protokoll, RAS-revideringsarbetet, verksamhetsberättelser, verksamhetsplaner, sociala medier och onlinemöten. Det är olyckligt att den informationen inte nått fram. Förslag på hur VHK ska nå ut med information till medlemmarna, då protokoll, möten, verksamhetsberättelser, verksamhetsplaner, hemsidan och sociala medier inte tycks tillräckligt, mottas med tacksamhet.

---

23. Fråga: Finns det en grupp inom vh som arbetar med ovanstående inkorsningsprojekt i nuläget eller är det ett projekt av en enskild uppfödare? Är det ett projekt?

Svar: VHK arbetar med frågan och har för avsikt att fortsätta göra det, se tidigare svar. VHK uppmuntrar uppfödare och intresserade att ta till sig problematiken vi arbetar med genom att delta på våra möten, läsa våra utskick, delta på årsmöten och liknande.

---

24. Fråga: Bör man inte arbeta fram ett inkorsningsprojekt först, innan man börjar registrera in blandraser?

Svar: Enskild uppfödare äger rätt att ansöka om att tillföra presumtvt värdefulla avelsdjur genom ansökan till SKK. Det framkommer i SKKs allmänna regler, se utförligare svar ovan.

---

25. Fråga: Om det ska finnas ett inkorsningsprojekt, är det en kartläggning gjord kring vilkaegenskaper hos vh som är lämpliga att förstärka resp tona ner?

Svar: VHK har för avsikt att arbeta för att öka den genetiska variationen inom rasen och samtidigt sträva efter att bibehålla rasen som den enligt rasstandarderna ska vara, det vill säga vit herdehund skall vara livlig, uppskatta aktivitet och ha ett balanserat temperament. Rasen skall vara uppmärksam och lättlärd, mycket social och trogen. Den är vänlig och lågmäld, aldrig rädd eller oprovocerat aggressiv. Vit herdehund skall vara en gladlynt, lättlärd och sportig hund med förutsättningar för all-round-utbildning. Rasens högt utvecklade sociala kompetens ger den en märkbar förutsättning att anpassa sig till all sorts händelser och situationer. VHK förutsätter att uppfödarna är insatta i vilka beteenden som har hög ärftlighet, detta då vi under lång tid mentalbeskrivit och utvärderat både avelsdjur och deras avkommor. Om någon uppfödare känner

sig osäker på mentalitetsrelaterade frågor är denne varmt välkommen att kontakta avelsrådet i VHK.

---

26. Fråga: Om det ska finnas ett inkorsningsprojekt, är det en kartläggning gjord kring vilka raser som kan vara lämpliga att använda?

Svar: VHK har för avsikt att arbeta för att öka den genetiska variationen inom rasen och samtidigt sträva efter att bibehålla rasen som den enligt rasstandarderna ska vara. Vi har inte kommit dit i arbetet ännu. Vi hänvisar till RAS samt den av årsmötet antagna verksamhetsplanen där det framkommer att vi har för avsikt att fortsätta detta arbete tillsammans med SKK och SBK. Utöver detta har vi för avsikt att skicka ut en enkät där medlemmarna kan yttra sig i saken samt fortsätta informera och diskutera via våra onlinemöten.

---

27. Fråga: Har FCI, FBBSi och Schweiz tillfrågats om hur de ställer sig i detta?

Svar: VHK förhåller sig till SKK som i sin tur förhåller sig till FCI. Enligt vår förståelse äger varje enskilt land möjligheten att ha ett extra register, så som till exempel ett X-register i Sverige. VHK är inte medlem i FBBSi och har därför inga förpliktelser gentemot FBBSi. Schweiz äger rasstandarderna och VHK har inte för avsikt att ändra denna.

---

28. Fråga: Vad händer med vår rasstatus gentemot FCI och Schweiz om vi inte har en internationell förankring för både inkorsning och inmönstring?

Svar: VHK förhåller sig till SKK som i sin tur förhåller sig till FCI. VHK är inte medlem i FBBSi och har därför inga förpliktelser gentemot FBBSi. Schweiz äger rasstandarderna och VHK har inte för avsikt att ändra denna. VHK har inte för avsikt att påföra någon medlem/uppfödare ett inkorsningsprojekt eller en inmönstringshund, det står varje uppfödare fritt att fortsätta som tidigare, och för den som vill, ansöka om inkorsning och/eller inmönstring. VHK har inte för avsikt att försöka ändra vare sig rasstandarderna eller FCIs registreringsregler.

---

29. Fråga: Är vi på väg att skapa en vit svensk herdehund?

Svar: Nej

Med vänliga hälsningar

Styrelsen Vit herdehundklubb

2023.05.24